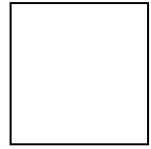

Retouradres: Nassaustraat 65,
9675 EN Winschoten

Muldersnijs 2022-2

ticker

ISSN 1872-6739

COLOFON

Muldersnijs is het blad voor leden en donateurs van de vereniging Molenwerkgroep Oost-Groningen. KvK no. 40037981.
Het blad verschijnt 4x per jaar en wordt mede mogelijk gemaakt door onze adverteerders.

Bestuur:

Voorzitter: Paul Casteleijn
paul.casteleijn@kpnplanet.nl

Secretaris: Sebastian Boer, Thorbeckelaan 46, 9665 CE Oude Pekela
secretaris@molenwerkgroepoostgroningen.nl

Penningmeester: Cees Nanninga, Wierhuisterweg 11, 9968 AN Pieterburen

Leden: Jan Kugel en Abel Middel

Bankrekening: **NL55 INGB 0003 0251 39**

t.n.v. Molenwerkgroep Oost-Groningen

De contributie bedraagt € 10,00 per jaar of deel van een jaar.

Website: www.molenwerkgroepoostgroningen.nl

Instructeurs:

Molen Edens te Winschoten, J. Kugel 06-10323438

Molen Dijkstra te Winschoten, N. Holman 0597-562894

Molen de Vier Winden te Pieterburen, D.J. Tinga 0595-441389

Redactie:

Hemmo Poppen
redactie@molenwerkgroepoostgroningen.nl

Het blad wordt afgedrukt toegezonden of op verzoek als PDF (in kleur) per mail toegestuurd.

Voorpagina: Een nieuwe binnenroede steken voor Molen 'de Hoop' te Garsthuizen. (foto Harmannus Noot)
Zie het artikel op bladzijde 10

Onze Molenwerkgroep en haar toekomst

De Werkgroep kent de reeds respectabele leeftijd van 48 jaar. In oktober 1974 richtten meerdere vooruitziende en initiatiefrijke molenaars de Werkgroep in de regio Oost Groningen op om een duidelijke bijdrage te willen leveren in het opleiden van vrijwillige molenaars om molens te kunnen laten blijven draaien. In de vorige Muldersnijs van maart heb ik in mijn voorzitterstukje de beschreven doelen in onze Werkgroep statuten laten zien.

De wereld is behoorlijk veranderd in de 48 jaar, toch zijn onze molens allen al veel ouder en worden nog gewoon net als 48 jaar geleden bediend en gedraaid. Dit is mede ons plezier om oude historische molens te kunnen laten functioneren. Als molenaars hebben we natuurlijk wel te maken met een veranderende maatschappij.

Als Bestuur hebben we recent een avond gewijd aan onze Werkgroep, aan onze mening over onze huidige activiteiten, aan mogelijke maatschappelijke invloeden en wat deze voor onze werkzaamheden zouden kunnen betekenen, dit noemt men wel het maken van een visie.

De discussie was goed, inhoudelijk, open en eigenlijk vinden we dat we nu al veel goede dingen doen. Uiteraard hebben we ook nieuwe ideeën op tafel gehad, het blijft moeilijk nieuwe molenaars te vinden, onze publiciteit is versnipperd, de bekendheid over de activiteiten van de Werkgroep buiten onze eigen molenaars is gering, de website laat een groter aantal molens zien, maar we hebben ook leden die op andere niet genoemde molens in de provincie draaien, ...

Al met al hebben we tegen elkaar gezegd dat we in het najaar deze discussie voortzetten en ook onze meningen met jullie als leden eens willen toetsen, als eerste op de ledenvergadering in oktober.

Doel is begin 2023 een soort praktisch 3 jarenplan ter beschikking te hebben waarin we vastleggen wat we gezamenlijk willen doen en bereiken.

We houden jullie uiteraard op de hoogte van inhoud en voortgang.

Namens het Bestuur - Paul Casteleijn

CONTRIBUTIE

Denkt U aan de contributie voor 2022.

Het bestuur vraagt u nogmaals, als u internetbankiert, de contributie jaarlijks automatisch in januari over te maken.

Dat voorkomt ook dat de penningmeester nogal wat herinneringen moet sturen. Een simpele instelling en klaar. Voor zo'n kleine vereniging als wij zijn, scheelt dat een hoop extra werk.

Het seizoen is al weer aardig op weg, de eerste helft van het jaar zit er op. Na een lastige corona start in de eerste maanden van dit jaar kunnen we gelukkig weer elkaar gemakkelijker onderling ontmoeten en ook onze molens zijn weer toegankelijk voor alle geïnteresseerden.

We verwelkomden recent 2 nieuwe leden, Jan van Rijswijk en Chris Stuu. Jan kent een langjarig molen verleden, mede als beroepsmolenaar en verhuisde naar Groningen, Chris is net gestart als Molenaar in Opleiding op de Edens te Winschoten.

Als Bestuur enthousiasmeren we uiteraard alle externe molen activiteiten. In het kader van het 50 jarige Gilde jubileum stonden onze Groninger molens de gehele maand maart in het teken van het 'pellen van gerst tot gort' – we kregen veel aanloop op de molens en ook de journalistiek hielp goed mee met welkome publiciteit.

De Nationale Molendagen in mei waren een succes, mede door het mooie weer. Met het schrijven van dit stukje liggen de Groninger Molendagen in juni nog voor ons, het 'resultaat' is daarom nog niet bekend.

We zijn gestart met de organisatie van onze jaarlijkse excursie, hij staat dit jaar gepland voor de zaterdag 17 september, volgend jaar willen we weer terug naar het voorjaar. Naar onze mening kunnen we een mooi programma aanbieden, zie elders in deze Muldersnijs.

Als boven reeds opgemerkt bestaat het Gilde 50 jaar. Het Gilde is van plan op zaterdag 10 december in het Openluchtmuseum te Arnhem een jubileumfestiviteit te organiseren, voor de degenen die hierin geïnteresseerd zijn, zet de datum vast in de agenda. Als Werkgroep zou het een idee kunnen zijn gezamenlijk deze dag te bezoeken. We overwegen deze mogelijkheid als 'tweede excursie in 2022' te organiseren – op onze website komt een korte aankondiging waarin de belangstelling voor deze gezamenlijke organisatie wordt gepeild.

Begin mei heeft een afvaardiging van het Bestuur een gesprek gehad met het Bestuur van de Molenstichting Midden en Oost Groningen. Het gesprek was open en positief. Deze Stichting heeft 12 molens in eigendom met alle verantwoordelijkheden die daarbij behoren, in tegenstelling tot onze Werkgroep die geen eigen molens heeft en draait voor eigenaren. Uiteraard delen we beiden de passie met molens te kunnen werken. Na deze kennismaking hebben we afgesproken elkaar in de tweede helft van 2022 weer te ontmoeten en mogelijk enkele onderwerpen op enigerlei wijze samen aan te pakken.

Als laatste een persoonlijk onderwerp – ik ben in april geslaagd voor het landelijke molenexamen en mag me nu 'vrijwillig molenaar' noemen. Als eerste mijn dank naar Jan en Derk op de Edens, als mijn directe leermeesters.

Daarnaast mijn dank naar de meerdere molenaars van onze Werkgroep (en ook daarbuiten), met wie ik heb mogen meedraaien tijdens mijn

opleidingsperiode en die mij ook de vele onderdelen van ons 'vak' hebben uitgelegd en laten zien.

Ik heb aangegeven voor de periode 2022 nog geen 'vaste molenplek' te willen hebben. Ik wil graag de Werkgroep, de Molenaars en de molens breder leren kennen en mezelf proberen uit te nodigen bij jullie om elkaar te ontmoeten en een keer op jullie molens mee te mogen draaien.

Met vriendelijke groet,
Paul Casteleijn

PELMAAND MAART

Nog steeds te verkrijgen: USB-sticks met daarop de complete pelfilm en animatie bij Joep Gründemann
Tevens zijn er nog receptenboekjes te verkrijgen bij Sietse Pot.

Kijk ook nog eens de artikelen en films en animatie terug in de nieuwsbrief van ErfGoedPartners.

<https://erfgoedpartners.nl/wp-content/uploads/2022/03/DEF-Erfgoed-nieuws-03-2022.pdf>

MOLENRECORD IN CIJFERS

Op 9 april werd een wereldrecord gevestigd. Dat heeft bijna iedereen wel meegekregen via de diverse media. Maar wie deden er mee en wie won?? Ik beperk me tot de Nederlandse molens, want hoewel er in het buireland (in Europa, Nieuw Zeeland en de VS) ook 32 molens meedraiden geven die geen cijfers om iets mee te doen.

In Nederland draaiden in totaal 809 molens. Dat is 66,47% van alle Nederlandse molens. Rosmolens worden in deze telling niet meegerekend. Dus waren er ten minste 809 molenaars actief. Dat deed de rest?

Per provincie was er ook onderscheid te zien. Koploper was Overijssel met 55 van de 66 molens die draaiden. Dat is 83.33%. Groningen deed ook mee aan de kop, want bij ons draaiden 75% van de molens. Daarmee waren we derde na Noord Brabant met 75.19%.

Hekkenluiters waren Limburg met 49.47% en Friesland met 46.92%.

Nu was het geen wedstrijd, maar het is toch leuk om te zien, dat wij ons wiekje meedraaien in Nederland.

Joep

EEN KLEINE MOLENBOEKEN BIBLIOTHEEK OP DE EDENS TE WINSCHOTEN.

Reeds wat langer lagen er een aantal molen- en weerboeken in enkele dozen beneden bij de Edens. Deze boeken zijn ter beschikking gesteld aan de Edens en de Werkgroep door (oud) molenaars en anderen die deze 'kennis' wilden laten bewaren voor de toekomst en ook wilden stimuleren dat geïnteresseerden deze boeken zouden lezen voor verdere verdieping van hun kennis. Gerard Murris heeft het initiatief genomen deze dozen en boeken 'te ontsluiten'. Er is een kast gekocht, alle boeken zijn uitgezocht en titels, schrijvers en uitgifte datums zijn opgenomen in een boekenlijst en de boeken staan inmiddels keurig op alfabet in de kast op de begane grond van de Edens.

Het doel is deze boeken te gaan gebruiken – dat wil zeggen alle werkgroep leden kunnen de boeken uiteraard inzien op de Edens en bij verdere interesse meenemen naar huis voor een bepaalde uitleenperiode. De boekenlijst staat (binnenkort) op onze website en we kunnen zien welke boeken we hebben. We zullen een 'uitleenmap met uitleenformulieren' bij de boekenkast leggen waarin een volledig overzicht is opgenomen van de beschikbare boeken en tevens uitleenformulieren bedoeld voor het aangeven dat een boek is meegenomen. We vragen de discipline van de 'lener' om zorgvuldig met de boeken om te gaan en de boeken na een redelijke periode weer terug te brengen.

Normaliter is de Edens altijd op de zaterdagen open, neem eventueel contact met de molenaars op voor de openingstijden. Een compliment naar Gerard is op zijn plaats voor al zijn inspanningen.

Brood
&
Banket

Brans

A.J. Ludolphie

Feiko Clockstraat 172

9665 BX Oude Pekela

Tel. 0597-612491

Beneden Westerdiep 71

9645 AG Veendam

Tel. 0598-613207

**Gebroeders
Eckhardt B.V.**

- Mengvoeders
- Voeradditieven
- Mineralen
- Bodem- en mestverbeteraars
- Meststoffen
- Huisdiervoeders
- Dierversorging

Wollinghuizerweg 5 – 9551 TG Jipsinghuizen
Tel. 0599 326219 – Fax. 0599 326459
Email: gebroederseckhardt@hetnet.nl -
www.eckhardt-mengvoeders.nl

17 september is het eindelijk weer zover, de jaarlijkse excursie van onze vereniging, de Molenwerkgroep.

Zoals de meeste mensen inmiddels al weten blijven we dit jaar dicht bij huis, we doen een rondje Groningen en dus komen wij ook bij molens die ons misschien niet al te nieuw in de oren klinkt.

Voorop gesteld gaat het natuurlijk om de gezelligheid en daarnaast zitten we niet al te lang in de bus, slechts 178 km heen en terug naar Winschoten.

We zullen weer opstappen bij molen Berg om 9.00 uur dit keer. We rijden dit jaar langs de volgende molens:

Kropswolde, molen **De Hoop**, de enige grondzeiler korenmolen in Groningen met haar bijzondere roedes, winkeltje

Roderwolde, stellingmolen **Woldzigt**, de enige olie- en korenmolen in Groningen (Drenthe red.), Nederlands graanmuseum,

Mensingeweer, stellingmolen **Hollands Welvaart**, Fauël met oud Hollands, theeschenkerij

Noordhorn, stellingmolen **Fortuna**, Fauël met oud Hollands en van Bussel

Onnen, poldermolen **De Biks** met 2 Dekker schroefpompen, bovenwiel met gietijzeren tandkrans, Dekker en zelfwichting

en weer terug naar molen Berg in Winschoten.

We hebben geprobeerd zo veel mogelijk variatie in deze -niet al te lange- Groninger route op nemen.

Ook is er weer mooi weer besteld uit onze verenigingskas en hopelijk hebben we net als voorgaande jaren ook nu weer een volle bus met molenaars, Mioers, vrienden en familie!

De kosten zijn ook dit jaar niet gestegen en zijn dus slechts € 15,- voor leden en € 20,0-- voor niet-leden.

Tijdens de excursie op 17 september doen wij halverwege ook molen Hollands Welvaren in Mensingeweer aan en zoals wellicht de meeste mensen weten is daar ook een klein theehuis.

Op deze plek hebben we even pauze, om de benen te strekken, sigaretje te roken en wat te eten.

Men heeft speciaal voor ons (!) een complete lunch voor slechts 15,- pp waarbij we gezellig met elkaar kunnen tafelen.

Zou je daarom bij je aanmelding voor de excursie ook willen aangeven of je gebruik wil maken van dit speciale aanbod?

Aanmelden voor deze unieke uit-tip bij
excursie@molenwerkgroepostroningen.nl

Met vriendelijke groet,

Joep Gründemann
Molenaar op de Vestingmolen te Bourtange
Michel Steemers
Molenaar op Udemas molen

Pension

Uw logeeradres
bij de molen

"Stee en Stoetje"

Harm en Ankie Prenger

- Logies en ontbijt
- appartementen
- fiets en fietsroutes

Guest house

Your lodgings
at the windmill

"Stee en Stoetje"

Harm en Ankie Prenger

- Bed and breakfast
- apartments
- Bicycles available
for cycling

Pension

Ihre wohnadresse
bei der mühle

"Stee en Stoetje"

Harm en Ankie Prenger-

- Übernachtung mit fruhstuck
- appartementen
- fahrräder und beschreibungen
von Radfahrrecken durch die
prachtvolle umgebung vorhanden

Wedderweg 25
9699 RA Vriescheloo (Gr.)
0597-541860
hprenger@planet.nl

EEN NIEUWE BINNENROEDE STEKEN VOOR MOLEN 'DE HOOP' TE GARSTHUIZEN

De molen kent een langere geschiedenis vanaf 1839, zie de molen database. In 2016 is de molen en het bijbehorende huis en bijgebouw gekocht door Nicolas Nijhof, die samen met molenaar Dick Wijchgel de molen draait – n.b, Nicolas heeft recent in april ook zijn molenaarsdiploma behaald.

De oude stalen gelaste binnenroede was erg slecht, met name aan de toppen waren grotere gaten herkenbaar. Besloten

werd een nieuwe binnenroede (vlucht 21,70 meter) te steken, wederom staal gelast met hekwerkbussen. Nog beneden op de grond liggend waren 'porring en bijloening' goed zichtbaar. De maker is de firma Beijck uit Limburg.

Nicolaas besloot in samenwerking met de Molenmaker Krabbendam

uit Wagenborgen dit niet eens met een uitschuifbare kraan te doen via de 'bovenzijde van de askop', maar onderlangs. Middels stropen en meerdere handkettingtakels en het weghalen van stellinghekken/planken van een tweetal velden kon de oude roede naar beneden uit de askop worden geschoven, naar opzij worden gekanteld en op de grond worden gelegd. De nieuwe roede ging er 'omgekeerd weer in'.

De gehanteerde methode onderlangs was in een verder verleden de gebruikelijke methode, al kenden we in deze vroegere tijden de nu wel gebruikte hoogwerker en ook autolieren niet - toen gebeurde alles nog met handkracht middels touwkatrollen en een kaapstander.

Er is voordien enige ruchtbaarheid aangegeven aan de klus op deze oude wijze te gaan doen, meerdere geïnteresseerden, molenaars en omwoners volgden de werkzaamheden en zelfs RTV Noord maakte nog een korte rapportage.

Met de koppeling van oude en moderne methodieken was het toch een hele klus en het geheel werd op een verantwoorde wijze professioneel uitgevoerd door de Molenmaker Krabbendam.

(foto's Harmannus Noot)

SCHOOLKINDEREN BEZOEKEN DE EDENS TE WINSCHOTEN EEN INDRUK

De schoolbezoeken op onze molens hebben een tweetal jaren stilgelegen vanwege Corona. Gelukkig kunnen we dit weer opstarten en op vele molens zijn de eerste bezoeken alweer geweest.

De Edens te Winschoten heeft in de mei en juni periode meerdere kleine schoolgroepjes ontvangen en de kinderen zowel het draaien van de molen als ook het malen van een graankorrel tot meel en de werking van een watervijzel laten zien.

De afspraak met de scholen is dat de groepjes bij voorkeur klein blijven, 6 tot 8 kinderen maximaal, de ene helft gaat naar boven, de andere helft blijft beneden en na een half uur wordt gewisseld.

Boven op de stelling zijn de meesten nog wat schuchter. De hoogte van de stelling en ook het vlakbij langskomen (wel achter de beveiligingshekken) van de wieken maken veel indruk. Ook het omhoog lopen van een molenaar in het hekwerk ten behoeve van het opzeilen wordt met verbazing bekeken, dit hebben ze nog nooit gezien.

Een draaiende maalsteen wordt snel begrepen, hier wordt het meel gemalen. Ook een meelzak door de molen zelf omhoog laten luieren is wel heel leuk. De kinderen komen steeds meer 'los'.

Beneden moeten ze echt aan het werk met demonstratie modellen, eerst nog meemaken hoe graankorrels en meel in de handen aanvoelen en daarna deze handen uit de mouwen steken.

Vol enthousiasme wordt aan de slingers gedraaid. In de molentjes en kweern wordt gekeken waar het graan in moet en hoe fijn het meel er uiteindelijk uitkomt.

Het water komt na stevig draaien langzaam omhoog in de vijzel en stroomt in de hoge emmer. Met deze kinderen komt het wel goed met de toekomst van Nederland.

Nog even napraten en de vermoeidheid slaat wat toe. Een uur luisteren en ook doen is inspannend. De kinderen en begeleiding gaan met een vol en tevreden hoofd terug naar school.

OPEN MONUMENTENDAG 2022

Na een geslaagde Open Monumentendag 2021 beginnen we alweer vooruit te kijken naar de volgende editie. Die is op **zaterdag 10 september a.s. van 10:00-16:00 uur**.

Het landelijke thema is dit jaar ***Duurzaam - 'Duurzaam duurt het langst'***.

Na de begin dit jaar gehouden startbijeenkomsten zijn ideeën van comités uit heel Nederland gebundeld tot een 'inspiratiedocument'. In dit document wordt vooral gekeken naar de verduurzaming van de monumenten, zoals velen nu met verduurzaming van hun woning bezig zijn. Naar ons idee ligt het duurzame het meest besloten in de monumenten zelf. Ze weerstaan immers al lang de 'tand des tijds'.

Wilt u iets extra's rond het thema doen om meer of andere bezoekers te trekken, dan kunt u denken aan een activiteit, zoals een:

- lezing door iemand die bij een eventuele restauratie van uw monument betrokken is geweest (restaurateur, schilder, stukadoor, molenbouwer);
- tentoonstelling over een restauratieproces (fotoserie, gereedschappen);
- toelichting op de herkomst van gebruikte materialen en inrichting / inrichtingselementen;
- demonstratie van ambachten en technieken die bij het vervaardigen van het monument gebruikt zijn;

- wandeling door of naar 'natuurlijk' erfgoed (sluizen, dijken, boerderijtuinen, boomsingels).

Wellicht kunt u elkaar inspireren. Als u ideeën heeft en ons die toestuurt, zorgen wij voor verspreiding ervan.

Volgens de vorig jaar gehouden enquête hebben bezoekers uw ontvangst en verhalen zeer gewaardeerd. Laten we er samen, met een aantrekkelijk programma, weer een interessante Open Monumentendag van maken. **Ons erfgoed is het waard!**

Met vriendelijke groet,
Els de Haas
Cultuurhistorisch Centrum Oldambt

GEBRUIK GROEPSAPP VOOR MULDERSNIJS

Onze groepsapp wordt goed gebruikt. Maar ik zou iedereen willen vragen rekening te houden met het volgende:

Als je een bericht plaatst bedenk dan of dat voor de meesten van ons interessant of leuk is. Reageren op berichten kan natuurlijk ook in een privébericht, zodat niet iedereen het hoeft te lezen. Als voorbeeld: ik meld dat ik ziek ben, zodat iedereen weet dat ik niet zal draaien. Beterschapswensen aan mij zijn voor anderen niet interessant en dus privé.

Er zijn leden die zich hebben uitgeschreven uit de appgroep vanwege de vele berichten die niet voor hen waren. Dat is jammer en te voorkomen.

Joep Gründemann, beheerder

ALHOF
bouwkundig adviesbureau

▶ ▶ ▶ uw bouwkundig adviseur
gespecialiseerd in monumenten

vraag vrijblijvend een brochure aan

▶ constructieberekeningen	Dorpsstraat 22	tel	: 0597 - 530 838
▶ ontwerp en tekenwerk	9699 PH Vriescheloo	fax	: 0597 - 530 858
▶ inspecties en bouwkundig rapportages	alhof@planet.nl	mobiel	: 06 - 12 371 163
▶ bouwfysica			
▶ vergunningaanvraag en bouwbegeleiding			

Beikes Schilderswacht bv

Vastgoed onderhoud & beheer

T. 0597-43 21 80

www.beikesschilderswacht.nl

www.beikesschilderswacht.nl

UIT DE OUDE DOOS

Muldersnijs 1992-3

Eerst even een reactie op “Uit de oude doos” in Muldersnijs 2022-1

EvenMemory Lane,

Nu alles snel en digitaal.

Toen ... alle geschreven copy werd eerst uitgetypt door ondergetekende.

De illustraties werden gemaakt door André Schuthof en bij de tekst geplaatst.

Elke maand ging een vaste groep één avond naar Appingedam en daar werd alles gestencild.

In de tijd van nu een beste klus.

Maar we hebben we het met zo veel plezier gedaan en wat hebben we wat afgelachen in Appingedam!

Daar kan geen computer tegenop!

Sietske

Koning Molenzeylen

- *Nieuwe zeilen*
- *Reparaties*
- *Touwwerk*
- *Smeermiddelen*
- *En meer...*

Fa. Koning v.o.f.
058-2135830 / 06-15107316
info@koning-molenzeylen.nl

www.koning-molenzeylen.nl

Molen Aurora incident in augustus 1942. Nu dus 80 jaar geleden.

Beschreven in Muldersnijs 1992-3 door Bé Oomkens

zondag 2 augustus 1942 - zondag 2 augustus 1992.
Het was 2 augustus j.l. op de kop af 50 jaar geleden,
dat onze molen de "AURORA" in Noordbroek haar wieken-
kruis verloor.

Een goede reden om mijn persoonlijke herinneringen
aan dat gebeuren in Muldersneis weer te geven.
Wat is er precies gebeurd ? Tijdens hevige noodweer,
een zware onweersbui met veel wind en mogelijk ook een
windhoos, brak de askop en vielen de buitenroer en één
eind van de binnenroer met alles wat er aan zat naast
de molen op de grond. Het overgebleven eind sloeg een
groot gat in het achtkant. De as was aan de achter-
kant opgewipt. De vang en het bovenwiel hadden het
dak van de kap ontwricht. De zwichtstelling kon het
vallende gevlucht natuurlijk niet dragen. 3 velden
waren zwaar beschadigd.

Wat was de oorzaak ? Dat is mij tot op dit moment
niet duidelijk. Mijn vader was tegen schade door
brand en blikseminslag verzekerd bij de onderlinge
waarborgmaatschappij voor molenaars "De Hunze".
Die wilde de schade niet betalen omdat wind de oor-
zaak zou zijn. In een gerechtelijke procedure kon
mijn vader niet bewijzen, dat de bliksem de ravage
had ingeluid.

Het was een geluk bij dit ongeluk, dat mijn vader
de voorafgaande dag met gebruik van een zeewindje
uit het noorden gemalen had. De molen stond dus
nog met de kop in die richting. Was de zaak aan de
oostkant van de molen terechtgekomen, dan zou ons
huis -dat vlak achter de molen stond- verpletterd
zijn en hadden mijn moeder, mijn grootmoeder en
een ouder zusje de ramp niet overleefd.

Nu kwamen ze met een enorme schrik vrij.

Mijn vader, mijn oudste zuster, mijn broer en ik
waren op de fiets onderweg naar huis. In Waterhui-
zen moesten we schuilen voor het slechte weer.
Toen het weer droog was gingen we verder. Al van
ver zagen we dat er iets mis was. Ook mensen, die
we tegenkwamen, vertelden dat "de wieken eraf" waren.
De molen is nooit weer geheel hersteld. Door de grote
schaarste aan hout en ander bouw materiaal (midden in

de oorlog) heeft het anderhalf jaar geduurd voor de kap, het achtkant en de zwichtstelling gerepareerd werden. Het achtkant was eerst provisorisch dichtgemaakt met dekkleden. Tijdens stormen kwam er later nog veel meer schade aan de kap.

Op het moment van de ramp hadden we geen electromotor. Eerst werd er een motor geleend voor de maalstoel onderin de molen. Later kwam er een nieuwe motor op de derde zolder, die de verlengde bolspil van de naloper peilsteen aandreef.

In de oorlog was er veel te malen en te pellen, niet alleen voor de gewone klanten maar ook voor particulieren die een beetje tarwe, rogge of gerst konden bemachtigen. Dat mocht beslist niet. Controleurs van de CCD, landwachters en de politie waren erop uit om klandestiene etenswaren in beslag te nemen en de eigenaren plus de molenaar te pakken. De kans dat die dan ergens in een kamp belande was erg groot.

Na de oorlog verdwenen met het ruimer worden van de voedselvoorziening die klanten. Het aantal kleine veehouders (landarbeiders, etc.) met varkens, koeien, schapen, geiten en kippen werd ook steeds kleiner. De nieuwe huizen, die na de oorlog werden gebouwd, boden daarvoor geen ruimte. Vervolgens kwam de mechanisatie van de landbouw, waardoor ook het malen van voer voor de paarden wegviel. Kortom, in het traditionele molenaarsbedrijf zat geen brood meer. In 1954 werd de molenaarswoning verkocht aan de molenaar, die de laatste jaren bij ons in dienst was geweest. De molen werd op afbraak verkocht aan de heer J.D.Medendorp uit Zuidlaren.

De "Aurora" was de hoogste molen in de provincie, 100 voet en toen de kap in 1943 hersteld was nog ongeveer 1 voet hoger. Hoeveel een voet in centimeters was weet ik niet. De hoogte onder de stelling was 16 meter. De molen was onderin zo ruim, dat de inrijdeuren naar binnen draaiden. Als paard en wagen naar binnen gereden waren kon de deur gewoon weer dicht. De molen is in 1833 gebouwd als opvolger van een toen verbrande achtkante stellingmolen, gebouwd in 1780 en een standaardmolen gebouwd vóór 1628. De molen had zelfzwichting op beide roeden, waarschijnlijk al voor 1920. Voor de molen heeft een sarrieshut gestaan, die in omstreeks 1900 is afgebroken.

<https://www.molendatabase.org/molendb.php?step=details&nummer=32>

GORTBURGERS Van Jan Kugel

Ingrediënten:

100 gr. gort
Ruim 100 ml. bouillon
Kleine ui
Klein bosje bieslook
Klein bosje peterselie
Tomaatje
1 gedroogde boterham (bruin)
1 ei
Peper en zout naar smaak
Olijfolie (of zonnebloemolie)

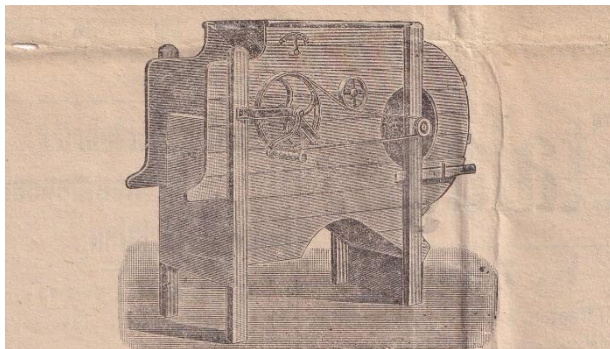
Bij het zoeken naar smakelijke recepten met gort als basis, ontdekte ik een Duits recept van “GORTBURGERS”.

In de pelmaand maart bleek bij ons publiek in Molen Edens (± 200 personen) dit recept een schot in de roos. Velen waren verbaasd over de het gehalte “lekker” van de burgers.

Omdat dit recept NIET is opgenomen in het receptenboekje wil ik het graag onder jullie aandacht brengen.

Het gemakkelijkst is om vloggort te gebruiken en kook het als op verpakking staat aangegeven.

- Nadat de gort is afgekoeld even aanbraden in een droge pan.
- Voeg de bouillon aan de gort toe en laat het op een laag vuur opwellen tot het vocht is opgenomen.
- Daarna laten afkoelen.
- Kruimel het brood boven het bakje van een staafmixer.
- Hak de peterselie en snijd de bieslook en de ui fijn en de tomaat in klein stukjes .
- Voeg dit alles met een scheutje olie toe aan het bakje en mix het fijn.
- Roer het mengsel door de gort
- Voeg losgeklopt ei, peper en zout toe en roer dit goed door.
- Maak platte schijfjes en bak ze in een beetje olie om-en-om bruin.

**WANMOLENS, WINDZEEVEN,
PAARDEDORSCHMACHINES, ROSMOLENS,
GRAANBREKERS, MEELMOLENS, WORTELSNIJDERS,
STROOSNIJDERS, CENTRIFUGES, KARNEN.**
Steeds ruime voorraad.
Firma GEBR. KEMPER, Wineschoten.

De Meerlaanmolen in Gistel, West
Vlaanderen België.

Gevonden in de Belgische
molendatabase.

<https://www.molenechos.org/index.php>

Molenmakersbedrijf **Molema**

V.O.F

Provincialeweg 4a, 9677 TW Heiligerlee. +0031(0)597 - 591660
info@molemavof.nl www.molemavof.nl

Molenbouw

Restauratie

Onderhoud

Verbouw

Metaal

Houtbouw